

Eiropas Sociālā fonda Projekts „Zemgales reģionālās enerģētikas aģentūras kapacitātes stiprināšana Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu sagatavošanā un īstenošanā un līdzdalība inovatīva publiska pakalpojuma – elektromobiļu uzlādes infrastruktūra - izstrādē” (Nr. 1DP/1.5.2.2.2./12/APIA/SIF/121/125)

Labās prakses un pieredzes pārņemšana transporta politikas attīstības un e-mobilitātes attīstības veicināšanā - elektromobiļu izmantošana, uzlādes punktu infrastruktūras plānošana un izveide

Apraksts par Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekta ietvaros organizētās Latvijas delegācijas braucienu uz Klaipēdu, Palangu, Šauļiem (Lietuva), 2014.gada 21., 22., 23.maijs

Īstenojot ESF projekta 3.4. aktivitāti, saskaņā ar 07.05.2014. „Zemgales reģionālās enerģētikas aģentūras” (ZREA) Rīkojumu Nr. 02/09 ZREA izveidota „Elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras pielietošanas izvērtēšanas darba grupu” (turpmāk – Darba grupa), tajā iekļaujot dalībniekus no ZREA biedru iestādēm/uzņēmumiem un no ZREA ESF projekta sadarbības partneru organizācijām.

Laika posmā no 2014.gada 21.maija līdz 23.maijam Darba grupas dalībnieki devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Lietuvu, lai iegūtu izglītojošu informāciju par e-mobilitātes attīstības pieredzi, aktuālo stāvokli un nākotnes redzējumu Lietuvā:

- ar e-mobilitāti saistītie uzņēmumi Klaipēdas Brīvajā ekonomiskajā zonā;
- par elektroenerģijas tirgu Lietuvā – elektroenerģijas ražošana no atjaunojamiem resursiem;
- Klaipēdas pašvaldības praktiskā pieredze un plāni;
- uzņēmuma pieredze ar lēngaitas elektromobili, pārvadājot pasažierus Palangā;
- Šauļu pašvaldības praktiskā pieredze un plāni;
- Nissan autodīlera, Šauļos izvietotā uzņēmuma pieredze un plāni.

21.05.2014., trešdiena

1) 9:00 – 13:00

Brauciena uz Klaipēdu laikā ESF projekta eksperts A.Bergs Darba grupas dalībniekus iepazīstināja ar šādu informāciju:

a) e-mobilitātes stāvoklis Baltijas valstīs:

Latvijā

- reģistrēti ap 20 lēngaitas elektromobiļi (maksimālais ātrums nepārsniedz 45km/h) un ap 20 ātrgaitas elektromobiļi;
- Jūrmalā, Jelgavā, Jelgavas novadā un 8 vietās Rīgā, izveidoti ap 45 pieslēguma punkti elektromobiļu un elektrisko velosipēdu uzlādei;
- praktiski visi uzlādes pieslēguma punkti ir izveidoti, izmantojot sadzīves kontaktligzdas;
- ir apkopoti Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPMI) projektu konkursam, elektromobiļu un uzlādes staciju atbalstam, iesniegtie iesniegumi:
  - kopējais iesniegumu skaits ir 160;

- 125 iesniegumi ir par elektromobiļu iegādi (3 353 090,25 EUR);
- 35 iesniegumi paredz publisko uzlādes staciju uzstādīšanu (1 068 227,69 EUR);
- pieteiktā KPFI atbalsta kopējā summa ir 4 421 317,94 EUR.

Pieteikto projektu izpildes rezultātā ir iespēja izveidot vērā ņemamu uzlādes tīklu, kas būtu labs pamats turpmākai visaptveroša tīkla izveidei Latvijas Republikas teritorijā. Būtiski, ka Latvijā līdzstrāvas uzlādes stacijās varēs uzlādēt elektromobiļus ar atšķirīgiem uzlādes standartiem, kas pagaidām nav iespējams Igaunijā. Savukārt sagaidāmie ap 170 elektromobiļi, papildus tiešam siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumam, veidos bāzi plašas praktiskās pieredzes iegūšanai, kā arī stimulēs inženiertehnisko speciālistu izaugsmi un iesaistīšanos globālajā kooperācijā un darba dalīšanā jaunā, augošā nozarē.

- ar Ministru kabineta 2014.gada 26.marta rīkojumu Nr.129 ir apstiprināts „Elektromobilitātes attīstības plāns 2014.-2016.gadam” (turpmāk – Plāns). Plānā noteiktais mērķis ir **„mazināt Latvijas transporta sistēmas atkarību no naftas, uzlabojot tās efektivitāti, nodrošinot mobilitāti, un veicinot inovatīvu tehnoloģiju radīšanu un izmantošanu Latvijas transporta nozarē“**.

Plāns satur transporta sistēmas esošā stāvokļa analīzi un nākotnes prognozes. Plānā ir iekļauts arī rīcības virzienu izpildes laika grafiks un nepieciešamo resursu uzskaitījums. Rīcības virzieni apvienoti šādās grupās:

1. Inovācijas, pētījumi, attīstība;
2. Administratīvās kapacitātes stiprināšana un informatīvie pasākumi;
3. Elektrotransportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveide;
4. Elektrotransportlīdzekļu iegādes stimulēšana.

Pateicoties elektromobiļu iegādes un uzlādes staciju atbalstam KPFI projektu konkursā, kā arī valsts, pašvaldību un komerciālo organizāciju aktīvai dalībai konkursā, Plāna realizācija nesāksies no nulles: līdz 2014.gada beigām Latvijā varētu būt 200 elektromobiļi un vairāk par 40 uzlādes stacijām, t.sk., uzlādes stacijas ar līdzstrāvas uzlādes iespēju Combo-2 un CHAdeMO standartos. Viens no būtiskajiem ierobežojumiem: KPFI projektu realizācija nenodrošinās uzlādes staciju vienmērīgu pārklājumu visā Latvijas Republikas teritorijā.

Igaunijā

Igaunijā uzlādes staciju pārklājums jau ir izveidots: to gan veido iekārtas, kas nodrošina gan jaudīgu maiņstrāvas pieslēgumu, gan līdzstrāvas uzlādi (elektromobiļa uzlāde 30 minūšu laikā). Piedāvātais līdzstrāvas uzlādes standarts ir tikai viens – CHAdeMO (nevar uzlādēt, piem., VW elektromobiļus). Igaunijā šobrīd plāno esošā uzlādes tīkla papildināšanu ar Combo-2 standarta iekārtām. 507 elektromobiļi piešķirti sociālajiem dienestiem. Elektromobiļu iegādes atbalsta programma plānota līdz 2014.g. beigām:

ir apstiprināts 351 iesniegums 14 modeļu veidiem – 192 Nissan Leaf, 25 Mitsubishi iMiEV un Mia Electrics, u.c. Ieviests elektromobiļu īstermiņa nomas pakalpojums Tallinā un Tartu: 16 Nissan Leaf, 8 Mitsubishi iMiEV. Maksa: 6 EUR pirmā stunda, nākošās 3EUR, max 30EUR dienā.

Lietuvā

Gatavojoties braucienam ESF projekta ietvaros, izpētes eksperts sadarbībā ar pieredzes apmaiņas ekspertu ir apkopojusi šādu sākotnējo informāciju:

- telefonsarunā ar Lietuvas elektrisko transportlīdzekļu asociācijas (Lithuanian Electric Vehicle Association, www.elektromobilis.org) vadītāju noskaidrots, ka Lietuvā reģistrēti ap 20 ātrgaitas elektromobiļi;
- interneta kartē:
(<https://maps.google.com/maps/ms?ie=UTF8&oe=UTF8&msa=0&msid=212770747667689100960.0004b2e4a2563757b5e38>)
uzrādīti uzlādes pieslēgumi (16/32A): Kauņā – 4, Viļņā – 5 (arī pie Transporta ministrijas ēkas);
- uzņēmums „Elinta” (www.elintamotors.com) Kauņā:
  - izgatavo elektrisko automobiļu komponentes – motori, vadības ierīces;
  - piedāvā automobiļa Iveco Daily pārbūvi par iPHEV un tīri elektrisko automobili;
  - izgatavo uzlādes pieslēguma ierīces;
- ar 2013.gadu Lietuvā ieviestas trīs jaunas ceļa zīmes, kas attiecas uz elektriskajiem transportlīdzekļiem (electric vehicles): norāde uz uzlādes staciju un elektromobiļiem (www.e-transport.org/jaunumi/atbalsts-elektriskajam-transportam-lietuva/);
- Palangā bāzēts uzņēmums 2013.gada martā iegādājies elektromobili Tesla (<http://auto.lrytas.lt/radaras/naujas-broliu-verslininku-zaisliukas-tesla-elektromobilis.htm#.U1UhTKL0gfw>).

b) Zemgales plānošanas reģiona pašvaldību aptaujas, kuras mērķis apkopot informāciju par pašvaldību lēmumiem un nodomiem attiecībā uz elektromobiļu iegādi un uzlādes staciju uzstādīšanu, sākotnējie rezultāti:

- līdz 2014.gada 19.maijam saņemtas 6 aizpildītas anketas;
- neviens no respondentiem nav sniedzis iesniegumus KPFI elektromobiļu un izlādes staciju projektu konkursam;
- ja tiktu izsludināta elektromobiļu un izlādes staciju projektu konkursa otrā kārtā, uz atbalstu elektromobiļu iegādei pretendētu 33% respondentu, savukārt uz atbalstu uzlādes staciju atbalstam – 50% respondentu;
- ieinteresētība par „Elektromobilitātes attīstības plāna 2014.-2016.gadam” attīstības virzienu realizāciju:
  - „1.Inovācijas, pētījumi, attīstība” – 17%;
  - „2.Administratīvās kapacitātes stiprināšana un informatīvie pasākumi” – 83%;
  - „3.Elektrotransportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveide” – 83%;
  - „4.Elektrotransportlīdzekļu iegādes stimulēšana” – 67% .

2) 14:00 – 14:30 Tikšanās ar Klaipēdas Brīvās ekonomikas zonas vadību

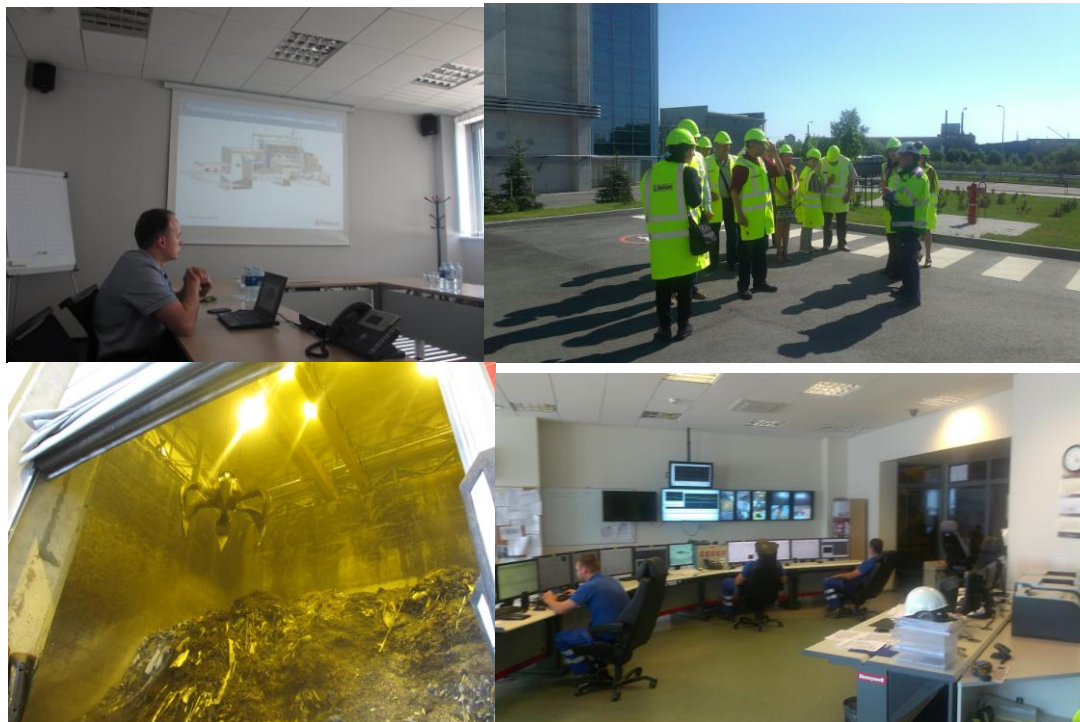

Tā kā Fortum Klaipēda ir viens no lielākajiem Klaipēdas brīvās ekonomikas zonas investoriem, tad Darba grupai bija iespēja tikties arī ar Klaipēdas brīvās ekonomiskās zonas (KBEZ, www.fez.lt), ģenerāldirektoru Eimantas Kiudulas, kas sniedza īsu informāciju par KBEZ darbību:

- strādā kopš 2002.gada, viena no Lietuvas 7 BEZ;
- teritorija 412 ha, 99 gadu nomas līgums ar Lietuvas valsti, pieeja Klaipēdas ostai;
- KBEZ ir arī vienīgā brīvā muitas zona, kura izdevīga uzņēmumiem, kas importē un eksportē no / uz Eiropas Savienības trešajām valstīm;
- KBEZ uzņēmumu produkcija/pakalpojumi veido 5% no Lietuvas eksporta, 650 milj. Eur gadā;
- piedāvā telpu nomu, zemes gabalus (0,5ha), celtniecības projektu vadību, celtniecību līdz pilnam telpu aprīkojumam;
- prioritāte tiek dota investējošiem uzņēmumiem, kas plāno attīstīt ražošanu, nosacījums minimālajam investīciju apmēram: 1 milj. EUR;
- viens investors vidēji dod darbu 50 strādājošiem, piesaista intelektuālo darba spēku;
- nodokļu atvieglojumi KBEZ strādājošajiem uzņēmumiem:
  - pirmajos 6 gados atbrīvoti no ienākumu nodokļa, turpmākajos 10 gados – 50% no Lietuvā noteiktās likmes;
  - nav jāmaksā nekustamā īpašuma nodokli;
  - ārvalstu akcionāriem nav jāmaksā nodokli par dividendēm;
  - atbalsts darba vietu radīšanai (apmācības, ES fondu piesaiste);
- 2010.gadā savā grupā piešķirta 5.vieta pasaulē kategorijā „Labākie pakalpojumi”;
- KBEZ konkurē ar citām brīvās ekonomikas zonām, galvenokārt ar darbaspēka piesaisti;
- pārsvarā KBEZ uzņēmumi strādā eksportam uz Eiropu, investori no tādām valstīm kā Japāna, Taizeme, Ukraina, Baltkrievija, Krievija, Somija, Dānija, Norvēģija u.c.;
- galvenie konkurenti – Polijas BEZ un Vācijas (Hamburgas) BEZ, kam izdevies piesaistīt lielākus investorus;
- Klaipēdā Lietuvas mērogā atzīta kā 2.labākā pilsēta kā pievilcīgākā vieta strādāšanai aiz Viļņas, kas noteikti ir KBEZ nopelns;
- KBEZ konkurē ar Ventspils BEZ;
- KBEZ ir izvietots uzņēmums, kas plāno izgatavot elektriskos autobusus: šobrīd tiek veikta e-autobusa izstrāde, ko plānots demonstrēt 2014.gada septembrī, šī uzņēmuma vadītājs iepriekš arī strādāja atjaunojamās enerģijas ieguves jomā – izveidoja vēja parku, ko pārdeva un iegūtos līdzekļus tagad iegulda elektrisko autobusu ražošanā – reāls investors, ar labu pieredzi;
- KBEZ ir pārstāvēti arī auto mehānikas un elektrotehnikas uzņēmumi;
- vidēji 1 projektu attīsta, izveido 12 mēnešu laikā, apjomīgākais bija „Fortum Klaipēda” izveides projekts - uzbūvēja koģenerācijas staciju 2,5 gadu laikā.

3) 15:00 – 17:00 iepazīšanās ar „FORTUM Klaipēda” koģenerācijas stacijas darbību
(<http://www.fortum.com/countries/lt/pages/default.aspx>)

Lai domātu par zaļo transportu, kas nepieciešams tīrai videi un kas patērē alternatīvus resursus, elektromobilitātes attīstībai: elektrisko transporta līdzekļu izmantošanas veicināšanai un elektromobiļu uzlādes infrastruktūras izveidei nepieciešama elektroenerģija. Tā kā Klaipēdā bāzējas jauna, moderna koģenerācijas stacija, kas dedzinot atkritumus ražo un piegādā siltumu pilsētas tīklā un ražo elektroenerģiju, tad pieredzes apmaiņas programmā tika iekļauta tikšanās ar „Fortum Klaipēda” pārstāvjiem. Uzņēmumā strādā 36 cilvēki, no kā 15 operatori 3 maiņās, pārējie administrācijā. „Fortum Klaipēda” darbības rādītāji ir daudz labāki nekā plānots (attiecībā uz jaudām, vidi, saražoto enerģiju), uzņēmums tiek labi vērtēts, to apliecina regulārās apmeklētāju vizītes, gan no Lietuvas, gan citām valstīm. Koģenerācijas stacijas vadītājs Tomas Eikinas iepazīstināja ar stacijas darbības rādītājiem. Stacijas jauda: 50MW siltuma ražošanai un 20MW elektroenerģijas ražošanai. Kā kurināmais tiek izmantota kūdra un šķelda, kā arī sadzīves atkritumi. Atkritumus pieved no izgāztuves Klaipēdā, komunālos atkritumus dedzina tikai pēc šķirošanas, dedzina arī pārtikas atkritumus. Šobrīd uzņēmums drīkst izmantot tikai Klaipēdas atkritumus, strādā pie tā, lai varētu pirkt atkritumus no visas Lietuvas, tādējādi palielinot izejvielas apjomu dedzināšanai. Atkritumu dedzināšanas rezultātā no 1 t atkritumu rodas 200 kg izdedžu, no kā atdala melno metālu – nav toksiski – tiek nogādāti atkritumu uzglabāšanas vietā, un uzņēmums strādā pie tā, lai izdedžus varētu kā pildvielu pārdot tieši ceļu un ēku celtniekiem. Dūmgāzu attīrīšanas rezultātā izveidojas toksiski atkritumi, kas tiek vesti uz uzglabāšanas vietu Norvēģijā. Norvēģijā kāda kompānija pēta, kā utilizēt toksiskos atkritumus. Saražoto siltumu uzņēmums pārdod pilsētas tīklā, kas pieder pilsētai. Pilsētas tīklā siltumenerģiju piegādā vēl 6 uzņēmumi. Ziemā visiem siltuma piegādātājiem pietiek tirgus, vasarā siltuma cena samazinās 3 reizes un piegādātāju skaits samazinās uz pusi. Saražoto elektrību uzņēmums pārdod tīklā (17,3 – 18,3 MWh), to veido „zaļā elektrība” (60 – 65%), par ko var saņemt subsīdijas un 2.daļa, ko nesubsidē. Zaļās elektroenerģijas ražotājs saņem subsīdijas pēc tarifa, kas noteikts uz 12 gadiem (saražotā elektroenerģija tiek uzskatīta par „zaļu”, ja to ražo no biokurināmā, no atkritumiem). Nesubsidēto elektroenerģiju uzņēmums pārdod biržā. Praktiski tirgus cena

elektrībai ir 40 – 50 EUR par MWh, ko nosaka Valsts Cenu Komiteja, subsidētās elektroenerģijas tarifs ir 87 EUR par MWh. „Zaļās” elektrības proporcija kopējā patēriņā Lietuvā ir ar tendenci pieaugt.

Noslēgumā delegācijai tika izrādīta koģenerācijas stacija, kur varēja apskatīt ražošanas procesu un saņemt atbildes uz tehniskiem jautājumiem. Principiāla atšķirība no „FORTUM Tartu” ir tas, ka „FORTUM Klaipeda” zona, kur kurināmo izkrauj no automobiļiem, nav noslēgta, kā Tartu: slēgtās zonas izveide izmaksā dārgāk. Delegācijas dalībnieki varēja pārliecināties par dūmgāzu parametru kontroli:

- nepārtraukti tiek veikta vairāku parametru kontrole, salīdzinot tos ar normatīvajiem aktuālajiem un vidējiem noteiktā periodā;
- lai nepārsniegtu normas, operatīvi tiek mainīti dūmgāzu attīrīšanas režīmi.

Dūmgāzu attīrīšanas procesa kontrole arī „FORTUM Klaipeda” apliecina elektroenerģijas, kā autotransportā izmantojamas enerģijas veida, ražošanas priekšrocības no vides aizsardzības viedokļa, salīdzinot ar fosilās degvielas automobiļu izmešu kontroles ierobežojumiem.

22.05.2014., ceturtdiena

1) 9:00 – 10:30

Tikšanās ar Klaipēdas pašvaldības pārstāvjiem (<http://www.klaipeda.lt/index.php?-625526866>):

- Vytautas Grubliauskas – Klaipēdas mērs,
- Liudvikas Dūda – Pilsētsaimniecības departamenta direktors,
- Simonas Gentvilas – mēra padomnieks,
- Rimantas Mockus – Transporta nodaļas vadītājs,
- Gintaras Neniškis – pašvaldības uzņēmums “Klaipēdas pasažieru transports”, direktors;
- Rūta Bliujiene, Investīciju un ekonomikas departamenta pārstāve.

Tēma: pilsētas transporta politika, infrastruktūra, sabiedriskais transports, to veidi, plāni/aktivitātes attiecībā uz elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras izveidi un izmantošanu.

Klaipēda – 2.svarīgākā Lietuvas pilsēta, jo tajā ir osta, ir loģistikas centrs, Klaipēdā tiks pabeigta gāzes termināla būvniecība, kas nodrošinās pilsētas enerģētisko neatkarību. Klaipēda sadarbojas ar Liepāju, klasificē sevi kā pilsētu, kas ievieš „zaļos risinājumus” – ko apliecina pilsētas ekonomikas attīstības tendences ar tādu uzņēmumu attīstību kā „Fortum Klaipēda”, u.c. Tā kā pilsēta ir gara, tad liela uzmanība pievērsta sabiedriskā transporta nodrošināšanai un ceļu infrastruktūras attīstībai. Pilsētā darbojas 7 uzņēmumi, kas veic pārveidājumus, puse no tiem transporta līdzekļos izmanto dabas gāzi. Ar speciālas valsts programmas atbalstu 85% apmērā, kas sāka darboties pirms 3 gadiem, ir iegādāti 12, ar dabas gāzi darbināmi, autobusi (15% līdzfinansē kompānija, kas ekspluatē šos autobusus) pasažieru satiksmes nodrošināšanai pilsētas maršrutos: ekspluatācijas izmaksas šobrīd ir augstākas par plānotajām sakarā ar dabas gāzes cenas pieaugumu, citu ierobežojumu nav. Lietuvas valsts par CO₂ kvotu pārdošanu iegūtos līdzekļus izmanto autobusu pārbūvei – Klaipēdas BEZ strādā uzņēmums, kas ar to nodarbojas, piesaistot ārvalstu investorus (šobrīd strādā pie ar elektrību darbināmu dzinēju izstrādes). Ar KPFI programmas atbalstu 100% apjomā, jūnijā tiks saņemts pirmais, Spānijā ražotais, elektriskais hibrīdautobuss ar gāzes motora elektroģeneratoru, kas liecina par elektriskās piedziņas atzinīgo novērtējumu. Šādus autobusus jau izmanto Kauņā un Viļņā. Viļņas kolēģi informējuši, ka ir grūtāk šādus autobusus ekspluatēt, bet izmaksas ir 3 reizes zemākas. Perspektīvā viss sabiedriskais transports izmantos alternatīvos resursus, atsakoties no fosilās degvielas. Pašvaldības uzņēmums “Klaipēdas pasažieru transports” elektriskajos transporta līdzekļos redz perspektīvu, uzņēmums konkursā kārtā ir iegādājies elektromobili Mitsubishi I-MIEV ar uzlādes ierīci, šovasar to saņems un sāks ekspluatēt, lai iegūtu praktisko pieredzi ar elektromobiļiem.

Klaipēdas pašvaldība plāno tuvākajā laikā izveidot publiski pieejamu elektromobiļu uzlādes vietu. Elektromobiļiem stāvvietu izmantošana Klaipēdā ir bez maksas – šim piemēram seko jau daudzas citas Lietuvas pilsētas. Tikšanās laikā uzsākta domu apmaiņa par iespējām turpmāk apmainīties ar informāciju par elektromobiļu uzlādes vietām Zemgales reģionā un Klaipēdā. Tika apriesta arī tēma par uzlādes vietu ierīkošanas popularizēšanu tūrisma pakalpojumu sniedzēju atpūtas vietās Lietuvā, kā ir uzsākts Latvijā ESF projekta ietvaros. Tiklīdz Klaipēda parādīsies elektromobiļu uzlādes vietas, pašvaldības mājas lapā tiks publicēta informācija par to. Lietuvā Neringā par to domā pašvaldība, Klaipēdā tas ir drīzas nākotnes jautājums. Elektrisko transportlīdzekļu izmantošana tiek izskatīts kā viens no transporta risinājumiem arī Kuršu kāpas teritorijā. Valsts līmenī tiek domāts par vienota elektromobiļu uzlādes tīkla izveidi, izmantojot ES fondus.

Pilsētā tiek attīstīta arī velo infrastruktūra:

- uz trotuāra iezīmēti veloceļi;
- uz brauktuves iezīmētās velojoslas – baltā līnija un velosipēda piktogramma: velojoslas normatīvais pamats – vispārējie nacionālie ceļu satiksmes noteikumi;
- novērojumi dabā liecināja, ka sabiedriskā transporta – autobusu – vadītāji, kā arī citu transportlīdzekļu vadītāji bez vajadzības velojoslā neiebrauc.

2) 14:00 – 15:00

Iepazīšanās ar transporta nomas un tūrisma pakalpojumu sniedzēja Palangā „Kurortu pramos” (<http://www.kurortupramogs.lt/>):

- dibināts 1996.gadā;
- nomu uzsāka ar velosipēdiem, kopš 2002.gada piedāvājot arī velomobiļus;
- kopš 2006.gada piedāvā elektromobiļu ekskursijas.

Izmantoto elektromobiļu raksturojums:

- 6-vietīgā elektromobiļa maksimālais ātrums 32km/h;
- elektromobiļa ar 8-vietīgo piekabi maksimālais ātrums 25km/h;
- 6-vietīgais elektromobilis ar 8-vietīgo piekabi ar pilnu noslodzi var veikt attālumu Palanga – Klaipēda – Palanga (ap 50km);
- maksimālo nobraukumu starp uzlādēm nosaka autovadītāja prasmes braukt ekonomiski;
- elektromobiļi tiek uzlādēti naktīs – uzlāde dienā nav nepieciešama;
- elektromobiļos izmantotie akumulatori: svina-skābes, 6V, 8 gab.;
- akumulatoru apkopes procedūras: elektrolīta līmeņa kontrole un destilētā ūdens pieliešana, akumulatoru savienojumu stāvokļa vizuālā kontrole.
- esošās komplektācijas ierobežojums noteiktajam pielietojumam: elektromobiļi nav aprīkoti ar apskaņošanas iekārtu gida stāstījuma atskaņošanai.

Elektromobiļi tiek izmantoti kopš 2006.gada un ekspluatācijas laikā vienīgie remontu ir bijuši ritošās daļas nodilušo detaļu un bremžu kļuču nomaiņa.

Tā kā elektromobiļi ir šauri – to platums tikai 1230mm, ar tiem var iebraukt šaurās vietās, tādejādi dodot iespēju efektīvi izmantot attiecīgos kravas elektromobiļus.

23.05.2014., piektdiena

1) 11:00 – 12:30

Tikšanās ar Šauļu pašvaldības pārstāvjiem (<http://www.siauliai.lt/transportas/index.php>):

- Justinas Sartauskas – Šauļu pilsēta mērs;
- Romanas Kančauskas – administrācijas vadītāja vietnieks;
- Vilius Laužikas – pašvaldības sabiedriskā transporta uzņēmuma „Bus turas” ekspluatācijas direktors.

Tēma: pilsētas transporta politika, infrastruktūra, sabiedriskais transports, to veidi, plāni/aktivitātes attiecībā uz elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras izveidi un izmantošanu.

Šauļos atrodas velosipēdu rūpnīca “Baltik vairas”, kur kopš 2013.gada tiek izgatavoti elektriskie velosipēdi.

Uzņēmums „Žaibas” (dibināts 1990.gadā) izgatavo dažādus speciālos transportlīdzekļus: piekabes, autobusus, kravas transportu.

Kopš 2014.gada 1.februāra sabiedriskā transporta pakalpojumu pilsētas maršrutos sniedz tikai pašvaldības uzņēmums, un transporta pakalpojums tiek uzskatīts par sociālu funkciju. Šauļu transporta sistēmu raksturo arī starptautiskā lidosta, kur sākot no š.g. 29.maija sāksies regulāri lidojumi uz Turciju.

Pašvaldība ir izmēģinājusi Volvo un VDL elektriskos autobusus – pilsētā ar līdzenu reljefu faktiskais nobraukums starp uzlādēm ir tuvāks pases datiem (220km), nekā paugurainā apvidū, tomēr nepietiekams dienas nobraukuma drošai veikšanai. Š.g. augustā Šauļos sagaidāms pirmais, Spānijā ražotais, elektriskais hibrīdaautobuss ar gāzes motora elektroģeneratoru. Šobrīd tāds autobuss jau tiek ekspluatēts Viļņā.

Šauļos ir uzkrāta pieredze, ekspluatējot dabas gāzes autobusus: 6 – jau agrāk, 8 – iegādāti nesen, KPFI atbalsta programmas ietvaros.

Lietuvā, uz tikšanās brīdi ir reģistrēti 16 elektromobiļi, t.sk., Šauļos – 1. Uzlādes vietas Šauļos pagaidām ir tikai uzņēmumu teritorijās un pieejami attiecīgo uzņēmumu darba laikā.

Elektromobiļiem stāvvietu izmantošana Šauļos ir bez maksas – pirms tam jāreģistrējas pašvaldībā.

Pašvaldība apsver iespējas izveidot elektromobiļu uzlādes publiskās vietas. Tikšanās laikā uzsākta domu apmaiņa par iespējām turpmāk apmainīties ar informāciju par elektromobiļu uzlādes vietām Zemgales reģionā un Šauļos.

Liela uzmanība tiek pievērsta velo infrastruktūras attīstībai:

- pilsētas zaļajā zonā ir izveidots asfaltēta 7 km trase;
- uz vienas no galvenajām pilsētas ielām tuvākajā laikā tiks izveidots veloceļš 3,5km garumā, kas no autotransporta brauktuves būs atdalīts ar zaļo zonu; veloceļš neatradīsies uz trotuāra;
- velo joslas uz brauktuves Šauļos netiek iezīmētas.

2) 14:00 – 15:00

Tikšanās ar Nissan pārstāvi UAB „Autlit”, Šauļos (www.autlit.lt):

„Autlit” direktors Nerijus Janulis iepazīstināja ar tirdzniecības salonu un informēja par darbību ar elektromobiļiem:

- „Autlit” sniedz elektromobiļu Nissan Leaf apkopes un remonta pakalpojumus; šobrīd tie ir lietotie elektromobiļi, ko cilvēki iegādājušies patstāvīgi;
- sākot ar 2014.gada septembri Lietuvā piedāvās jaunus Nissan elektromobiļus;
- pie tirdzniecības salona un servisa ēkām tiks uzstādītas speciālās pieslēguma ierīces elektromobiļu uzlādei – pieslēguma jauda vēl tiek skaidrota.

28.05.2014.